

Література:

1. Khademhosseini A., Langer R., A decade of progress in tissue engineering. Nat. Protoc. 2016. №11. P. 1775–1781.

2. Cui H., Nowicki M., Fisher J.P., Zhang L.G., 3D Bioprinting for organ regeneration. Adv Healthc Mater. 2017. № 6: 1601118. URL: <http://doi.wiley.com/10.1002/adhm.201601118125>

3. Catapano G., Verkerke G.J. Chapter 2: Artificial Organs. Abu-Faraj ZO. Handbook of Research on Biomedical Engineering Education and Advanced Bioengineering Learning: Interdisciplinary Concepts. Volume 1. Hershey, PA: Medical Information Science Reference, 2012. p. 60-95.

4. Сербін М. Є., Тімченко Д. С., Коробов А. М., Лагута Т. І., Шидловська О. А. Біосумісні імпланти та засоби підвищення якості їх використання (огляд). Photobiology and Photomedicine. 2017. № 1, 2. С. 95-104.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-39>

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ОПЕРАТИВНО-ЧЕРГОВОЇ СЛУЖБИ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

Кузьмич Микола Миколайович

*заступник начальника відділу повсякденної діяльності
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
м. Хмельницький, Україна*

Оперативно-чергова служба (далі – ОЧС) є одним із підрозділів органів охорони державного кордону України, що відповідає за забезпечення повсякденного управління оперативно-службовою діяльністю (далі – ОСД) органів Державної прикордонної служби України (далі – Держприкордонслужба) та оперативного реагування на зміни обстановки на державному кордоні.

Попри важливу роль цього підрозділу, нормативно-правове забезпечення його діяльності залишається недосконалим, та не враховує сучасних викликів.

Базовим нормативно-правовим актом, що регламентує діяльність Держприкордонслужби є Закон України «Про Державну прикордонну службу України». У ст. 6 зазначеного закону визначено загальну структуру та чисельність Держприкордонслужби. До органів охорони державного кордону відносяться прикордонний загін, окремі

контрольно-пропускні пункти, авіаційні частини. Основною оперативно-службовою ланкою Держприкордонслужби є прикордонний загін. Одним із нормативно-правових документів, що визначає призначення, основні завдання, повноваження, організацію управління, взаємодію і забезпечення діяльності органу охорони державного кордону Держприкордонслужби є «Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України» затверджене наказом МВС України від 30.11.2018 № 971 [1].

Орган охорони державного кордону є основним органом у загальній структурі Держприкордонслужби, що безпосередньо виконує поставлені перед нею завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України та бере участь в охороні суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, а також здійснює інші повноваження, передбачені законодавством України.

Органи охорони державного кордону утворюються рішенням Кабінету Міністрів України на підставі пропозицій Адміністрації Держприкордонслужби. Таким органам присвоюється відповідний номер військової частини. Зовнішніми ознаками частини є: наявність власного діловодства, військового господарства, поточного рахунку в органах казначейства, поштової й телеграфної адреси, власної гербової печатки, таємного та нетаємного діловодства, права командира видавати письмові накази, і відкритого загальновійськового номера [2, с. 283].

Враховуючи те, що прикордонний загін є військовою частиною, а службу в ньому проходять військовослужбовці, обов'язки основних посадових осіб військової частини та її підрозділів, правила внутрішнього порядку у військовій частині та її підрозділах поряд з іншими нормативно-правовими актами регулюються Законом України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України» [3]. Саме пункти 295-300 Розділу 7. «Добовий наряд» Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України визначають права й обов'язки чергового військової частини.

Проте прикордонний загін хоча і є військовою частиною, він не є класичним армійським військовим містечком з казармами де розміщуються військовослужбовці. З огляду на функції, які виконує прикордонний загін вони є дуже схожими із тими, що виконуються органами поліції, але обмежені ділянкою відповідальності у межах державного кордону. Це також впливає і зі змісту ст. 6 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо статусу Держприкордонслужби, яка є правоохоронним органом спеціального призначення, а також тим, що функцій Держприкордонслужби загалом мають правоохоронне спрямування [4, с. 55].

Таким чином діяльність оперативно-чергових служб органів охорони державного кордону має свої особливості, які й визначають специфіку завдань зазначеного підрозділу у відомчих нормативно-правових актах. Основне місце серед них посідає наказ «Про організацію діяльності центрів управління службою в Державній прикордонній службі України» від 04 лютого 2009 року № 70 [5].

Основними завданнями ОЧС органів охорони державного кордону відповідно до наказу вищезгаданого наказу є:

- цілодобовий моніторинг обстановки на державному кордоні, у територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні України та результатів ОСД органів Держприкордонслужби;

- безперервне і своєчасне інформування керівництва Держприкордонслужби та посадових осіб Адміністрації Держприкордонслужби, регіональних управлінь, органів охорони державного кордону, загонів морської охорони про обстановку на державному кордоні, у територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні України;

- забезпечення повсякденного контролю за ОСД органів Держприкордонслужби та оперативного реагування на зміни в обстановці, при її ускладненні, виникненні надзвичайних (кризових) ситуацій;

- підготовку матеріалів та інформування про обстановку на державному кордоні України керівництва держави, керівників зацікавлених центральних органів виконавчої влади;

- контроль правоохоронної та правозастосовної діяльності органів, підрозділів охорони державного кордону, облік інформації про порушення законодавства про державний кордон України, реєстрація заяв та повідомлень про злочини;

- первинна обробка поточної інформації, формування щоденної звітності з використанням складових та компонентів інтегрованої інформаційно комунікаційної системи Держприкордонслужби (далі – ІІТС «Гарт»);

- підтримання інформаційної взаємодії та обмін поточними даними з ОЧС, інформаційно-координаційними підрозділами центральних органів виконавчої влади України, прикордонних відомств суміжних країн та країн Чорноморського співробітництва;

- здійснення оповіщення за сигналами управління;

- контроль готовності та забезпечення використання чергових сил і резервів органів Держприкордонслужби відповідно до рішення щодо їх застосування [5].

Щорічно Адміністрація Держприкордонслужби затверджує наказ «Про організацію оперативно-чергової служби в Державній

прикордонній службі України» на відповідний рік. Зазначений наказ конкретизує завдання ОЧС і вони зводяться до наступного:

- цілодобовий моніторинг обстановки на державному кордоні України, у територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні України, у районах виконання завдань органами (підрозділами) Держприкордонслужби;

- збирання та первинну обробку поточної інформації, формування щоденної звітності;

- своєчасне інформування керівництва Держприкордонслужби, посадових осіб Адміністрації Держприкордонслужби, регіональних управлінь, органів охорони державного кордону, загонів морської охорони про обстановку на державному кордоні, у пунктах пропуску через державний кордон, у територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні України, в районах виконання завдань органами (підрозділами) Держприкордонслужби;

- забезпечення повсякденного контролю за ОСД органів (підрозділів) Держприкордонслужби та оперативного реагування на зміни в обстановці у разі її ускладнення виникнення надзвичайних ситуацій, підготовку керівництву попередніх пропозицій щодо заходів реагування;

- підтримання інформаційної взаємодії та обмін поточними даними з оперативно-черговими (черговими) службами взаємодіючих органів, органів військового управління, інформаційно-координаційними підрозділами органів виконавчої влади, прикордонних відомств суміжних країн та країн Чорноморського співробітництва, крім російської федерації та республіки білорусь;

- здійснення оповіщення за сигналами управління;

- контроль готовності та забезпечення використання чергових сил і резервів органів Державної прикордонної служби України, мобільних вогневих груп підрозділів відповідно до рішення щодо їх застосування [6]. Аналогічний наказ прийнято і на 2025 рік, який дублює завдання ОЧС [7].

Системний аналіз основних завдань ОЧС прикордонного загону та чергового військової частини підтверджує нашу гіпотезу про суттєву відмінність в організації діяльності зазначених підрозділів, що своєю чергою актуалізує потребу в дослідженні організаційно-правових засад діяльності ОЧС органів охорони державного кордону.

Література:

1. Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України : наказ МВС України від 30.11.2018 № 971.

2. Законодавство про державний кордон України : науково-практичний коментар : у трьох томах / за заг. ред. В. С. Нікіфоренка, Ю. Б. Курилюка. Том 1. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 618 с.

3. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 22-23. Ст. 194.

4. Левадний І. А., Боровик О. В., Халимон С. І., Сорока А. З. Правовий аспект реалізації перспективних моделей освітньої підготовки персоналу Державної прикордонної служби України. *Університетські наукові записки*. 2022. N 3(87). С. 47–58.

5. Про організацію діяльності центрів управління службою в Державній прикордонній службі України : наказ Адміністрації Держприкордонслужби від 04 лютого 2009 року № 70.

6. Про організацію оперативно-чергової служби в Державній прикордонній службі України у 2024 році : наказ Адміністрації Держприкордонслужби 24.11.2023 № 122.

7. Про організацію оперативно-чергової служби в Державній прикордонній службі України у 2025 році : наказ Адміністрації Держприкордонслужби 21.11.2024 № 205.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-462-0-40>

ПОКАРАННЯ ЗА «МІЖНАРОДНІ» ТА «ЗАГАЛЬНОКРИМІНАЛЬНІ» ЗЛОЧИНИ: ОДНАКОВЕ ВИЗНАЧЕННЯ, ТОТОЖНА МЕТА?

Кузьмін Едуард Едуардович

*адвокат, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного та європейського права,
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

«... Яке покарання заслуговує той, хто вбиває, або несе відповідальність за вбивства сотень, тисяч чи десятків тисяч людей? ...» [5, с. 539-540]. Саме з такого запитання у свій час починав власні міркування щодо специфіки «покарання за міжнародні злочини» М. А. Драмбл, і саме з нього, на нашу думку, цілком доречно розпочати й тепер. Так, і хоча означений фахівець аналізував відповідне питання здебільшого радше крізь призму «колективної природи масового насильства» [5, с. 573], його «осучаснена інтерпретація» у дійсності